

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	1 september 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2022-1011	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	824D2193	DOORKIESNUMMER	030-2589111
UW BRIEF VAN	10 juni 2022	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaarten plangebied 3: Kaart locaties aangetroffen hazelwormen 4: Voorgestelde maatregelen 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Amersfoortseweg 6 in Maarn

Op 10 juni 2022 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Coöperatie Bosgroep Midden Nederland namens M.F.C. Toneman, voor de locatie Amersfoortseweg 6 in Maarn (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2022-1011.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen en opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de hazelworm (*Anguis fragilis*).

Wij verlenen de ontheffing voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 15 maart 2023. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 *Voorschriften* en bijlage 4 *Voorgestelde maatregelen* en moeten worden nageleefd.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het omvormen van het productiebos van landgoed Soria Moria naar droge heide en structuurrijk en gemengd bos in het plangebied. De kapwerkzaamheden zijn in de winter van 2021-2022 uitgevoerd. De volgende werkzaamheden voor de omvorming van productiebos naar heide moeten nog worden uitgevoerd:

- Terreinvoorbereiding (rijplaten en inrichting tijdelijk depot);
- Uitzetten te behouden bomen, bosjes en bestaande kernen met heide of andere waardevolle vegetatieplaatsen
- Plaggen/schrappen organische bovenlaag (maximaal 15 cm) en afvoeren plagsel;
- Aanplant boomvormers en struiken in groepen inclusief plantkokers;

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

- Aanleg poel in natuurlijke laagte door afgraven grond tot maximaal 180 cm ten opzichte van maaiveld en profilering natuurlijke oevers (noordzijde 1:5 tot 1:10 en 1:3 aan zuidoost- en westzijde) inclusief het verwerken vrijgekomen grond aan "lage" kant;
- Aanbrengen leemlaag op bodem poel;
- Schonen depots;
- Herstel van wegen en paden

De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet voor wat betreft de hazelworm (*Anguis fragilis*) voor de periode van 1 augustus 2022 tot en met 15 maart 2023.

III. Procedure

Op 22 augustus heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

IV. Toetsingskader

De hazelworm is beschermd op grond van artikel 3.10 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan, op grond van artikel 3.8 lid 5 van de wet, alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de hazelworm in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

"In het verkennende stadium (2019) zou er meer bos naar heide worden omgevormd. Er is echter gekozen om een aantal bosranden met loofbomen in tact te laten omdat dit voor meer variatie in vegetatie zorgt. De zuidelijke strook van het terrein wordt ook niet omgevormd naar heide, maar naar gemengd bos (N15.02 Dennen-, eiken-, beukenbos). Aan de noordoostzijde van het erf wordt ook geen productiebos omgevormd naar heide. De gekozen locaties om productiebos om te vormen naar heide zijn de meest potentievolle, gezien heide hier kleinschalig spontaan opkomt op rijsporen van eerdere dunningen. Een andere locatie om heide te maken is niet logisch en niet mogelijk wegens het kleine oppervlakte van het landgoed."

Werkwijze

"Het plaggen en graven wordt machinaal uitgevoerd in het najaar, wanneer de dieren zijn weggevangen. Het handmatig uitvoeren van plagwerkzaamheden is niet haalbaar vanwege de schaal en kosten die gepaard gaan met het handwerk. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zal er op meerdere momenten controle plaatsvinden vanuit de Bosgroep om te verzekeren dat de uitvoering zorgvuldig wordt gedaan en dat locaties die niet worden omgevormd worden ontzien."

Door de werkzaamheden ontstaat er tijdelijk een vegetatie die minder geschikt is voor hazelwormen. Het huidige gesloten productiebos bestaande uit grove den, lariks en douglasspar en bevat, zowel lokaal als regionaal, lage dichtheden hazelwormen. De gewenste vegetatie van afwisselend heide, struweel en bosrand en bevat, zowel lokaal als regionaal, hogere dichtheden hazelworm."

Planning

De Bosgroep en opdrachtgever zijn voornemens om uit te voeren in het najaar 2022-2023. Dit is de meest logische periode, gezien de aanwezige hazelwormen in het projectgebied onlangs zijn weggevangen en herbevolken vanuit omliggende gebieden door de winterslaap niet mogelijk is.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de hazelworm heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.10, tweede lid, onder a, van de wet: *"In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied"*. In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U geeft hierover het volgende aan:

"De omvorming sluit aan bij de ambitiekaart (2020-2021) uit het Natuurbeheerplan van de provincie. In het Natuurbeheerplan 2020 van de Provincie Utrecht staat het landgoed als beheertype "N16.03 Droog bos met productie" aangegeven. Op de ambitiekaart voor 2020 uit het digitale natuurbeheerplan staat het hele landgoed ingetekend als "prioriteit 1: N06.04 vochtige heide; N06.05 zwakgebufferd ven; N10.01 nat schraalland; N12.05 kruiden- en faunarijke akker" en "prioriteit 2: N07.01 droge heide". De omvorming van productiebos naar droge heide is dus een stap omhoog op de prioriteit van de ambitiekaart.

Tevens ligt het landgoed van Soria Moria als stepping stone aan de ecologische verbindingszone en het ecoduct over de Amersfoortseweg.

Gezien er in het verleden een heidevegetatie aanwezig was op het landgoed en het feit dat de huidige aanwezige loofboomsoorten zonder problemen lijken te groeien, wordt een succesvolle omvorming van bos naar heide en structuurrijk bos als haalbaar gezien. Omdat er een deel van het jaar water blijft staan in de natuurlijke laagte van het landgoed, wordt de kans op een waterhoudende poel hoog geacht."

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk *"in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied"*. Door de ingreep wordt het leefgebied voor de hazelworm op de lange termijn geschikter dan als de ruimtelijke ingreep niet zo plaatsvinden. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soort en voldoet daarom aan artikel 3.10 tweede lid, onder a, van de wet.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

De hazelworm is aangetroffen binnen het plangebied. Tijdens de wegvangacties in 2021 zijn in totaal 51 hazelwormen aangetroffen in het plangebied. Een kaart met de locatie van de weggevangen hazelwormen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

U geeft hierover het volgende aan:

Landelijk

"Uit de RAVON Balans 2021 blijkt dat de trend van zowel aantallen (periode 1994/1997 – 2020) als verspreiding (periode 1990/1997 – 2020) van hazelwormen een matige toename laat zien."

Regionaal

"Binnen het atlasblok van de Utrechtse Heuvelrug worden hazelwormen vrijwel vlakdekkend waargenomen (meetmomenten >2000 en 2000-2021, RAVON). De Utrechtse Heuvelrug wordt een kerngebied voor de soort genoemd. De langjarige trend in aantallen van de soort vertoont een matige toename. De langjarige trend in verspreiding vertoont een matige toename."

Lokaal

"De hazelworm komt, op basis van monitoringen in 2020 en 2021 (RAVON), voor op Landgoed Soria Moria en is ook aangetroffen op de gronden van het aangrenzende Huis te Maarn. Bij de aanleg van het ecoduct over de N227 zijn er ook hazelwormen aangetroffen. De dieren maken gebruik van het ecoduct voor hun migratie." In de periode juni tot en met september 2021 zijn hazelwormen gevangen in het plangebied voor de eerste fase van de werkzaamheden (besluit Z-WNB-RI-REG-2021-1090). Er zijn destijds 51 hazelwormen gevangen. Dit aantal was hoger dan verwacht voor het aanwezige habitat. Er kan aangenomen worden dat er lokaal dus een grote populatie hazelwormen aanwezig is.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden zal het functionele leefgebied van de hazelworm tijdelijk worden aangetast en wordt de hazelworm verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld.

De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 en 5 van dit besluit. Het wegvangplan voor de hazelwormen is gebaseerd op het wegvangen wat eerder heeft plaatsgevonden. Door middel van aanvullende voorschriften in bijlage 1 leggen wij nog aanvullende voorwaarden op waaraan het wegvangen moet voldoen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de hazelworm in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Op de lange termijn neemt de kwaliteit van het leefgebied van de hazelworm toe in het plangebied door de omvorming van een productiebos naar open heide. Dit heeft een gunstig effect op de staat van instandhouding.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 en bijlage 4 en 5 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Coöperatie Bosgroep Midden Nederland;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn. Indien het voor dit specifieke project niet mogelijk is om de werkzaamheden twee weken voorafgaand aan de start hiervan te melden, moet contact worden opgenomen met de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030-7023300.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

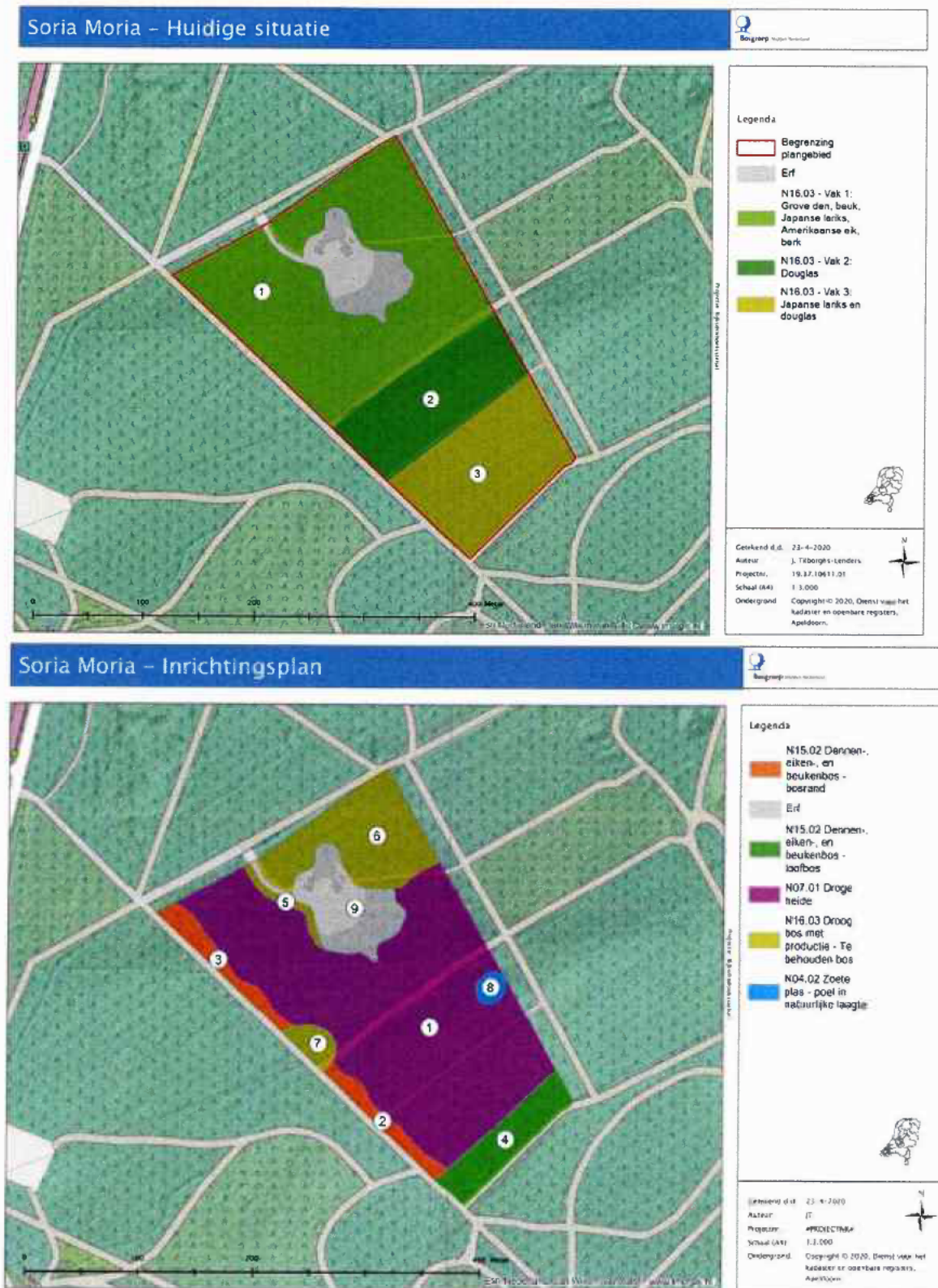
- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan van 10 juni 2022 en ook de aanvullingen uit "Aanvullende gegevens ontheffing Wet natuurbescherming Soria Mora" van 19 september 2022 (zoals vermeld in bijlage 4 en bijlage 5) moeten worden opgevolgd.
11. Het wegvangen van de hazelwormen dient plaats te vinden in de actieve periode van de soort. Deze periode loopt grofweg van half maart tot en met september. Als de temperatuur in oktober nog hoog genoeg is dat de hazelwormen nog actief zijn, mag er ook in oktober worden weggevangen. Dit is ter beoordeling van een ecologisch deskundige op het gebied van hazelwormen.
12. Er mag pas met zware voertuigen over de bosbodem heen gereden worden als hazelwormen weggevangen zijn door een deskundige en pas na vrijgave van een deskundige.
13. Het wegvangen van hazelwormen gaat door, totdat tijdens drie controleronden met geschikte weersomstandigheden geen hazelwormen meer worden gevangen.

Na afloop van de werkzaamheden

14. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

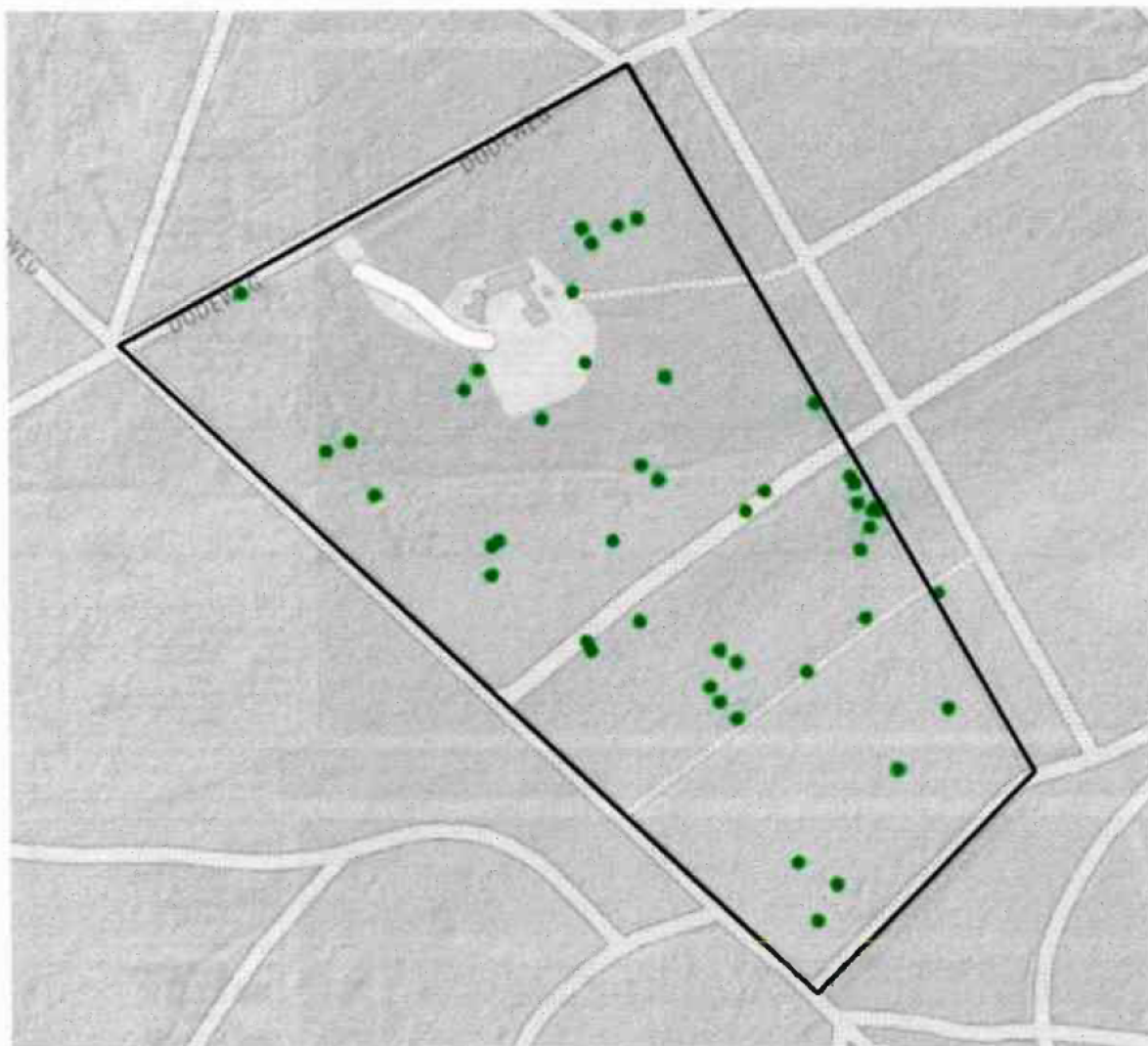
Bijlage 2: Kaarten plangebied

Figuur 1: Soria Moria, met verschillende natuurdoeltypen in verschillende kleuren (Bron: Bosgroep Midden Nederland).

Bijlage 3: Kaart locaties aangetroffen hazelwormen

Uit: "Wegvangen hazelwormen landgoed Soria Moria te Maarn" van 30 september 2021

Figuur 4: de plaatsen waar hazelwormen zijn weggevangen (op sommige plaatsen 2 tegelijk)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Uit: "Activiteitenplan ontheffing Wet natuurbescherming Soria Moria" van 19 augustus 2022

Paragraaf 4

Zorgvuldige uitvoering

De volgende mitigerende maatregelen worden getroffen tijdens uitvoering van de werkzaamheden:

- Waar mogelijk wordt het werk handmatig en kleinschalig machinaal uitgevoerd;
- Reeds aanwezige plukken heide, bosbes, pilzegge en struweel van loofsoorten worden afgezet met linten en blijven gespaard. Dit zorgt voor een afwisselende vegetatiestructuur;
- Ontwikkeling van een bosrand met loofsoorten, zowel boom- als struweelvormers;
- Aan de rand van de te ontwikkelen heide worden hopen en rillen met takken en overblijvend stamhout gemaakt als aanvullende schuilgelegenheden voor grondgebonden dieren;
- Tussen de overblijvende plukken heide, bosbes en struweel worden stroken vegetatie overgehouden die als hagedis-oversteekplaatsen dienen.

Bijlage 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen

Uit: "Aanvullende gegevens ontheffing Wet natuurbescherming Soria Moria" van 19 augustus 2022

MBT wegvangen hazelwormen

Voor het wegvangen van de hazelwormen zal dezelfde methode worden gehanteerd als in 2021.

In het bijgevoegde document "Wegvangen hazelworm landgoed Soria Moria te Maarn" (Ecologica, 30-9-2021) staat de volgende, een door ecologen van onder andere het RAVON beproefde, methode beschreven welke wordt overgenomen voor 2022:

"De hazelwormen zijn door een daartoe bevoegde ecooloog op de volgende drie manieren opgezocht en weggevangen:

1. *Gedurende de zomer op kansrijke plekken tapijttegels uit te leggen in groepen van 4 tot 8 stuks met de gladde zwarte bovenkant naar boven. Deze tapijttegels zijn iedere week gecontroleerd op daaronder opwarmende hazelwormen. Verreweg de beste habitats waren open grazige plekken met bochtige smeie en struikheide, maar als na enige tijd de vegetatie verdroogd of beschimmeld raken, worden de tegels of schijven hout verlegd. Echter: niet alle plekken op Soria Moria zijn even geschikt voor hazelwormen. Kale bosbodem, zonder strooisel of begroeiing is totaal ongeschikt voor hazelwormen aangezien de dieren dan nergens kunnen schuilen of wegluchten. Dichte vegetaties van blauwe bosbes, lelietje-vandalen, brede stekelvaren, witbol en mossen (groot laddermos en fraai haarmos) en beschaduwde plekken onder Amerikaanse eiken en tamme kastanjes bleken na enkele maanden vruchteloos zoeken evenmin in trek bij de hazelwormen. De vegetatie is daar vaak te vochtig en dat is in een nat jaar als 2021 niet favorabel. Op dergelijke plekken blijft het dan vaak te koud.*

2. *door in het bos liggende voorwerpen (stukken schors, schijven hout, stukken metaal), waaronder hazelwormen ook kunnen opwarmen, op zonnige en geschikte plekken te concentreren en uit te stallen;*

3. *door tijdens de controles van de tapijttegels en andere uitgestalde vangmiddelen rustig lopend te zoeken naar op de open bosbodem, in het gras of de hei zonnende hazelwormen. Omdat gaandeweg aan de hand van de "vangsten" blijkt waar nauwelijks of geen hazelwormen zitten en waar wel, wordt actief naar hazelwormen gezocht, volgens het hengelsportprincipe "Snoeken moet je zoeken". De tapijttegels blijven niet eindeloos op dezelfde plaats liggen, maar worden verlegd als:*

- *de vegetatie onder de tegel te droog werd;*
- *de vegetatie onder de tegel begon te schimmelen;*
- *na lange tijd er nooit een hazelworm onder zo'n tegel werd aangetroffen.*

De tegels worden dan een tiental meters verderop gelegd, op kansrijke plekken met smeie of heide, of andere kansrijke vegetatie. De tegels waaronder hazelwormen werden gevangen, mieren (en hun voedzame poppen – ideaal voedsel voor hazelwormen!), pissebedden, wormen, slakken en hun eieren lagen, bleven liggen, omdat daar de vangkans hoger was.

De gevangen hazelwormen (en amfibieën) worden in een speciaal hiervoor aangeschafte "slangenzak" gestopt, met een zeer ruime hoeveelheid vochtig mos en gras waarin ze veilig weg kunnen kruipen. Dit om te voorkomen dat de hazelwormen uit stress hun staart afstoten."

Wegvangen van de dieren gaat pas van start na het ontvangen van de ontheffing (zie ook paragraaf 1.3 in deze notitie) nadat er na 3 veldcontroles bij geschikte weersomstandigheden geen dieren zijn aangetroffen op de uitgelegde tapijttegels. Er is dan redelijkerwijs voldoende inspanning verricht om de aanwezige dieren weg te vangen. Er kan dan geconcludeerd worden dat er, ondanks het geschikte weer, naar alle waarschijnlijkheid geen hazelwormen meer aanwezig zijn in het projectgebied.

Net als in 2021 zullen de hazelwormen worden uitgezet op voldoende afstand van Soria Moria. Dit dienen goede leefgebieden binnen dezelfde deelpopulatie te zijn. Er wordt hierbij gekozen voor gebieden met lage dichtheden hazelworm met een geschikt habitat: zonnige en grazige bosranden afgewisseld met heide en open zand.

De hazelwormen zullen worden uitgezet in de volgende gebieden:

- bosranden op de heide van Stameren aan de westzijde van de N227 (730 meter vanaf Soria Moria, de dieren zullen moeten 'omlopen' via het ecoduct);
- de Oude Kamp bij ecoduct Boele Staal (9 kilometer vanaf Soria Moria);
- de Leusderheide (4,4 kilometer vanaf Soria Moria);
- het Museumkwartier van de voormalige vliegbasis Soesterberg (10 kilometer vanaf Soria Moria).

Tijdens de vorige wegvangrondes zijn deze locaties als ideaal bevonden om de gevangen hazelwormen uit te zetten. De bestaande populaties hazelworm zijn op deze plekken relatief laag (in verhouding tot de grootte van de gebieden) waardoor er voldoende voedsel- en schuilgelegenheid zal zijn voor de uitgezette dieren. Daarnaast liggen deze gebieden op ruime afstand van Soria Moria zodat de weggevangen hazelwormen niet binnen afzienbare tijd (gedurende de uitvoering van het werk) terug zullen keren naar Soria Moria.